

ARMÁDO ČESKÉ REPUBLIKY - DOBRÝ DEN

Vážení spolupracovníci, otevíráte první číslo Vojenských rozhledů letošního ročníku, které jsou určené pro nás všechny, kteří se zajímáme o stabilitu České republiky, o její budoucnost v nově se vytvářejícím kontextu evropské bezpečnosti, po oněch velkých změnách spojených se vznikem České republiky.

Dovolu mi, abych se s Vámi podělil o několik myšlenek, o kterých bychom měli současně intenzivně a plodně uvažovat. Co všechno se změnilo, co dává dnešní realitě českého státu a jeho armádě nový rozměr, nové podněty.

Geopoliticky se Česká republika ocitla výrazněji spíše ve středoevropském prostoru než ve středovýchodním. To nás posouvá více k stabilizovanému prostředí. Změnili se naši sousedé. Prostor České republiky je kompaktnější, s dostatečnou infrastrukturou. Lze očekávat, že politické a ekonomické podmínky nemusí sociálně destabilizovat strukturu společnosti. To vše jsou pozitivní jevy, které by měly přispívat k tomu, aby snahy o akceleraci našeho vstupu do evropských struktur byly nadějně. Vše záleží na nás.

Je pochopitelné, že toto musí najít svůj odpovídající odraz i v naší armádě jako věrohodném nástroji zajišťujícím suverenitu a bezpečnost státu v celkovém kontextu naší zahraniční politiky. Jejím základem do budoucna bude aktivní spoluúčast při vytváření stability v evropském prostoru, vycházející z vytváření osvědčených a plodných vztahů se všemi sousedními státy, zvláště pak se Slovenskou republikou. Mimořádný význam bude mít naše orientace k evropským a euroamerickým strukturám od Rady Evropy přes Evropské společenství, západoevropskou unii, organizaci NATO, ale i KBSE a podpora mírových aktivit OSN. Budeme udržovat otevřené partnerské styky s ostatními zeměmi, s nimiž nás spojují společné zájmy.

Pro bezpečnost státu bude mít značný význam ohodnocení současných způsobů a forem ohrožení, jejich intenzita, očekávaná proměnlivost v čase. To vše staví před armádu principálně nové úkoly, přesunující se do vyšší variability a akceschopnosti přiměřené formám a míře ohrožení.

Bylo by možné při značném zjednodušení definovat tuto schopnost jako určitý eskalační model potenciální akce. Jeho nejnižší stupeň může být charakterizován jako "podpůrná asistence" určená k všeobecnému zvýšení bezpečnostních jistot obyvatelstva státu při ekologických, živelných katastrofách a haváriích a při nezbytném posílení ostatních složek státní správy, zajišťující obecnou bezpečnost.

Vyšším stupněm může být schopnost armády reagovat na nemilitární formy ohrožení, ať jejich podstatou je nekontrolovatelný přeshraniční pohyb, terorismus či jiné formy destabilizace a ohrožení (vytváření "bezpečnostních jistot").

Třetím, vnitřně diferencovaným stupněm ohrožení je pak vojenské ohrožení státu, jako forma nezvládnutelná mezinárodní politickou mocí, kde úkolem armády musí být demonstrace rozhodného odhodlání k obraně suverenity státu formou "odstupňovaných aktivit", směřujících k odrazení potenciálních sil od agrese až k všeobecnému využití všech možností státu a jeho ozbrojených sil k vedení aktivně agresivní obrany, schopné nejen udržet rozhodující strategické prostory, ale způsobit výrazné ztráty a vytvořit prostor a čas pro řešení konfliktu silami evropského nebo světového demokratického společenství.

Je pochopitelné, že takto definované úkoly armády musí najít odraz v jejím přizpůsobení se těmto skutečnostem. Snad jen několik slov k tomuto problému:

- charakter armády - občanská a věrohodná, dobře připravená,
- velikost armády - úměrná novým úkolům, blízká se podílu mírového stavu západoevropských armád k počtu obyvatelstva,
- struktura - výrazně pružnější, operativnější, s mobilnějšími celky, jejíž použití umožňuje diferencované zasazení i časovou gradaci sil,
- velení - zjednodušení úrovně řízení při vyšší autonomii,
- logistika - jako pro blízkou budoucnost fungující systém komplexního, racionálního, všestranného zabezpečení vojsk, zvýrazňující územní a spádovou funkčnost,
- profesionalizace - nezbytný přístup zajišťující schopnost armády plnit úkoly při zkracování délky základní služby,
- standardy - sblížování standardů ve všech oblastech se současnými evropskými demokratickými armádami,
- sociální stabilita, jako nedílný prvek nezbytných přeměn uvnitř samotné armády.

Vážení spolupracovníci, přivítal bych, kdyby těchto několik základních myšlenek se stalo podnětem k široké tvůrčí iniciativě našeho velitelského sboru, předmětem diskusí chápajících široký kontext souvislostí, korigovaný ekonomickou realitou a zbavených úzkého jednostranného pohledu. To, co je dnes nejdůležitější, je dosažení kvalitativních změn.

Jsem přesvědčen, že na stránkách tohoto časopisu, ale i kdekoli a kdykoli jinde je prostor pro vzájemné myšlenkové obohacení.

Přeji Vám mnoho zdaru ve Vaší práci.